

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
DEPARTAMENT STATYSTYKI**

**ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY
USZCZERBEK NA ZDROWIU
WYDANE W 2003 ROKU**

Warszawa 2004

SPIS TREŚCI

	str.
Wprowadzenie.....	3
I. Orzeczenia powypadkowe ogółem.....	6
II. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy....	24
III. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych.....	42
Spis tablic.....	60
Spis rysunków.....	63

WPROWADZENIE^{*)}

Na mocy przepisów ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 199, poz. 1673 z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2003 r., jednym ze świadczeń przysługujących poszkodowanemu jest jednorazowe odszkodowanie z tytułu doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

W odróżnieniu od przepisów ustawy wypadkowej obowiązującej przed 1 stycznia 2003 r., ustawodawca nie przewiduje jednorazowego odszkodowania dla poszkodowanych w wyniku wypadków w drodze do pracy lub z pracy, gwarantuje natomiast prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy bez wymogu posiadania odpowiedniego stażu pracy. Regulacje dotyczące tego zagadnienia zostały przeniesione do ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162, poz. 1118 z późn. zm.).

Nowym uregulowaniem (art. 47 ust.1 i ust.2) jest również to, iż przepisy ustawy wypadkowej stosuje się do wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności pozarolniczej lub współpracy przy jej prowadzeniu, który miał miejsce po dniu 31 grudnia 1998r., a przed dniem 1 stycznia 2003r., (tj. dniem wejścia w życie ustawy); o ile wniosek został złożony w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia ustawy i osoba zgłaszająca tenże wniosek w dniu jego złożenia nie była zadłużona z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Przedmiotem niniejszej analizy są orzeczenia stwierdzające powstanie uszczerbku na zdrowiu wydane przez lekarzy orzeczników ZUS stanowiące podstawę przyznania jednorazowych odszkodowań powypadkowych. W orzeczeniu tym lekarz orzecznik, na podstawie badania poszkodowanego, ustala stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu, jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową oraz ocenia stopień uszczerbku na zdrowiu. Ustaleń tych dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji.

Ocena stopnia uszczerbku na zdrowiu wyrażana jest w procentach wg tabeli norm uszczerbku na zdrowiu stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. (Dz.U. Nr 234, poz. 1974). Tabela ta określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu. Lekarz orzecznik biorąc pod uwagę obraz

^{*)} przytoczone w niniejszym opracowaniu przepisy prawne obowiązywały w 2003 r., tj. roku, którego dotyczy badanie.

kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania ocenia stopień uszczerbku, zależnie od rodzaju upośledzenia poszczególnych narządów, w granicach przewidzianych w tabeli norm uszczerbku.

Jeżeli w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej uszkodzeniu uległo kilka narządów lub układów, ogólny stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku równa się sumie procentów uszczerbku za poszczególne uszkodzenia, z ograniczeniem do 100%.

Za każdy procent uszczerbku stwierdzonego przez lekarza orzecznika przysługuje jednorazowe odszkodowanie pieniężne.

W odniesieniu do wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy powstałych w 2002r. złożonych po 1 stycznia 2003r. stosowane były stawki na podstawie przepisów obowiązujących w grudniu 2002r. i wynosiły 445,20 zł za każdy procent uszczerbku, przy gwarantowanej minimalnej kwocie odszkodowawczej wynoszącej 1664,40 zł.

Od 1 kwietnia 2003r. za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu stawka jednorazowego odszkodowania ustalana jest raz w roku jako odpowiedni procent przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w momencie wydania decyzji. Stawka ta stosowana jest poczynając od 1 kwietnia danego roku do 31 marca następnego roku i ogłaszana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski.

W okresie od 1 kwietnia 2003r. do 31 marca 2004r. kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosiła 341 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu i była ustalona jako 16% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku ogłaszanego dla celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym RP Monitor Polski przez Prezesa GUS.

Zgodnie z art.12.1 i art.55.1 ustawy wypadkowej procentowy wymiar będzie co roku podnoszony, aż do 1 kwietnia 2008r. kiedy to stawka jednorazowego odszkodowania za każdy procent uszczerbku wyniesie 20% przeciętnego wynagrodzenia.

Ponadto, zgodnie z art. 12.1. ust.2 jeżeli skutek pogorszenia stanu zdrowia stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu będący następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, ulegnie zwiększeniu co najmniej o 10 punktów procentowych, jednorazowe odszkodowanie zwiększa się o 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent uszczerbku na zdrowiu przewyższający procent, według którego było ustalone to odszkodowanie.

Jednorazowe odszkodowanie ulega również zwiększeniu (art.12.1 ust.3) o kwotę stanowiącą 3,5-krotność przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli w stosunku do ubezpieczonego została orzeczona całkowita niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę wydanych w 2003r. orzeczeń stwierdzających stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy lub chorób zawodowych.

Analizie poddano struktury osób badanych w sprawach powypadkowych według wieku, płci, okoliczności powstania uszczerbku, wysokości orzeczonego uszczerbku w powiązaniu z wykonywanym zawodem, sekcją gospodarki narodowej, rodzajem następstw chorobowych oraz przestrzennym zróżnicowaniem tego zjawiska.

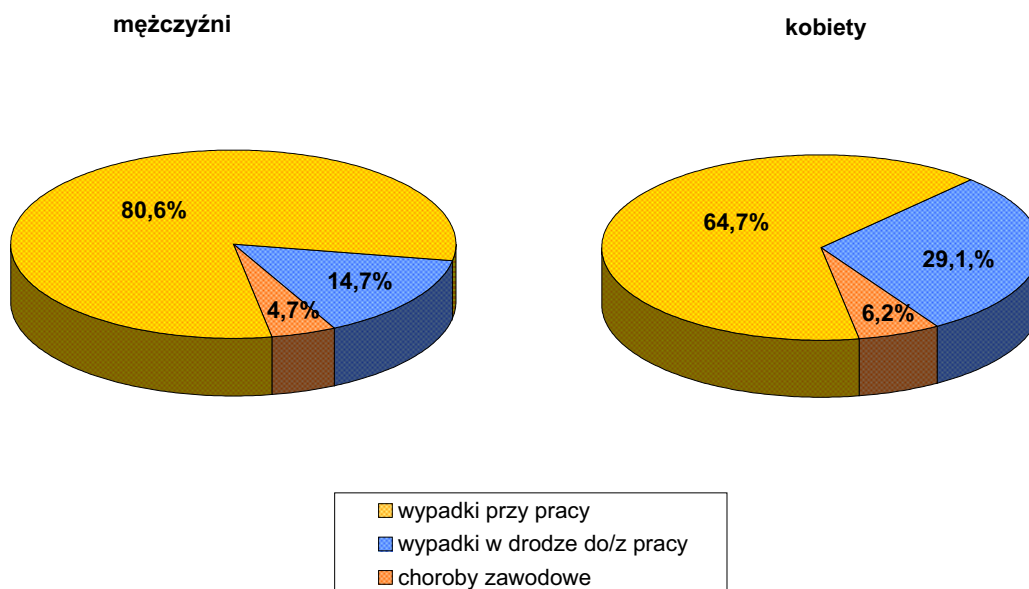
I. ORZECZENIA POWYPADKOWE OGÓŁEM

TABL. 1 ORZECZENIA POWYPADKOWE WYDANE W 2003R.

Okoliczności powstania uszczerbku	Ogółem		Orzeczenia powypadkowe ustalające:			
			uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM						
OGÓŁEM	123 292	100,0	80 214	100,0	43 078	100,0
z tego:						
wypadki - razem	118 888	96,4	76 029	94,8	42 859	99,5
wypadek przy pracy	95 839	77,7	60 475	75,4	35 364	82,1
wypadek w drodze do lub z pracy*	23 049	18,7	15 554	19,4	7 495	17,4
choroba zawodowa	4 404	3,6	4 185	5,2	219	0,5
MĘŻCZYŹNI						
OGÓŁEM	82 372	100,0	53 983	100,0	28 389	100,0
z tego:						
wypadki - razem	79 675	96,7	51 433	95,3	28 242	99,5
wypadek przy pracy	67 887	82,4	43 503	80,6	24 384	85,9
wypadek w drodze do lub z pracy*	11 788	14,3	7 930	14,7	3 858	13,6
choroba zawodowa	2 697	3,3	2 550	4,7	147	0,5
KOBIETY						
OGÓŁEM	40 920	100,0	26 231	100,0	14 689	100,0
z tego:						
wypadki - razem	39 213	95,8	24 596	93,8	14 617	99,5
wypadek przy pracy	27 952	68,3	16 972	64,7	10 980	74,7
wypadek w drodze do lub z pracy*	11 261	27,5	7 624	29,1	3 637	24,8
choroba zawodowa	1 707	4,2	1 635	6,2	72	0,5

* tylko orzeczenia stwierdzające uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków w drodze do lub z pracy, które miały miejsce w 2002r. a wniosek o jednorazowe odszkodowanie został zgłoszony po dacie wejścia w życie nowej ustawy wypadkowej, tj. po 1 stycznia 2003r.

Rys. 1 Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu
według okoliczności powstania uszczerbku
oraz płci osób poszkodowanych

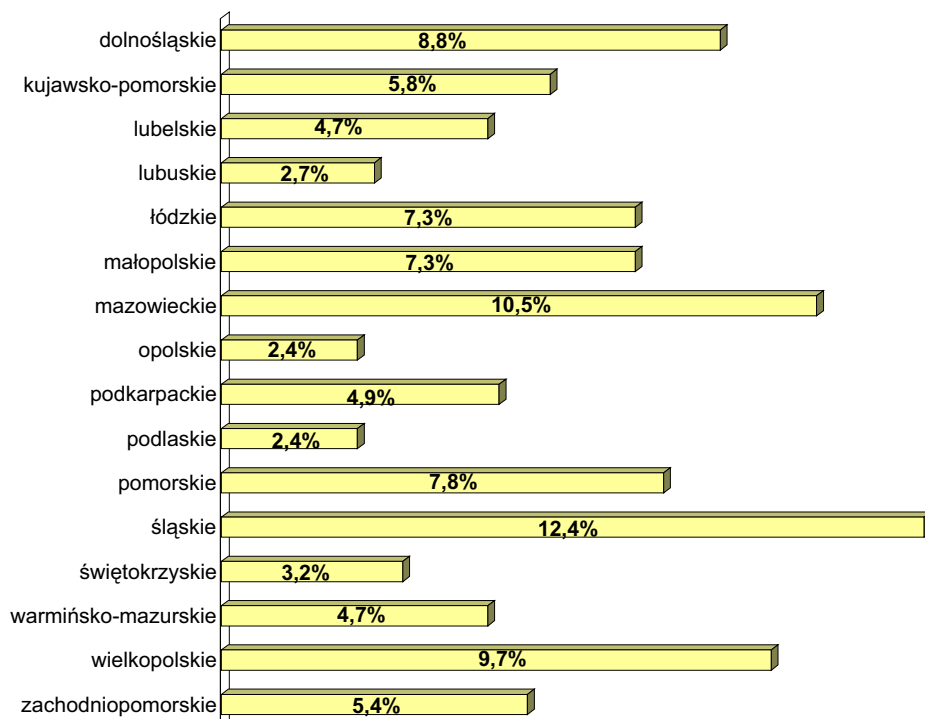

**TABL. 2 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK
NA ZDROWIU W PRZELICZENIU NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH*
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

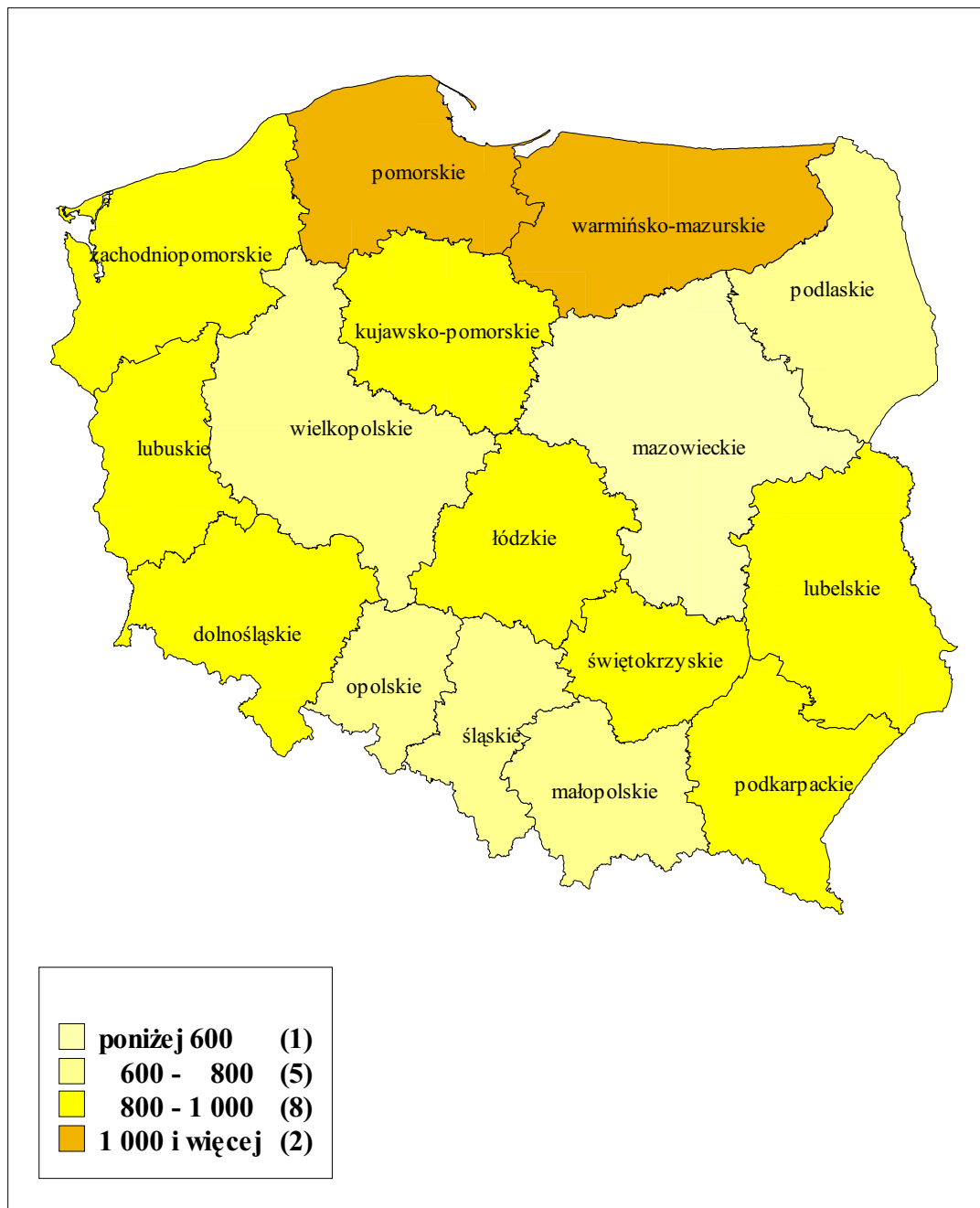
Województwo	Ogółem	Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	80 214	774
Dolnośląskie	7 032	864
Kujawsko-pomorskie	4 666	876
Lubelskie	3 798	838
Lubuskie	2 153	829
Łódzkie	5 855	841
Małopolskie	5 877	709
Opolskie	1 946	775
Podkarpackie	3 939	813
Podlaskie	1 927	745
Pomorskie	6 280	1 041
Śląskie	9 950	691
Świętokrzyskie	2 520	872
Warmińsko-mazurskie	3 770	1 155
Wielkopolskie	7 782	778
Zachodniopomorskie	4 293	964

*poza rolnictwem indywidualnym

Rys. 2 Struktura orzeczeń ustalających procentowy
uszczerbek na zdrowiu według województw

**Rys.3 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu
w przeliczeniu na 100 tys. pracujących*
według województw**

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

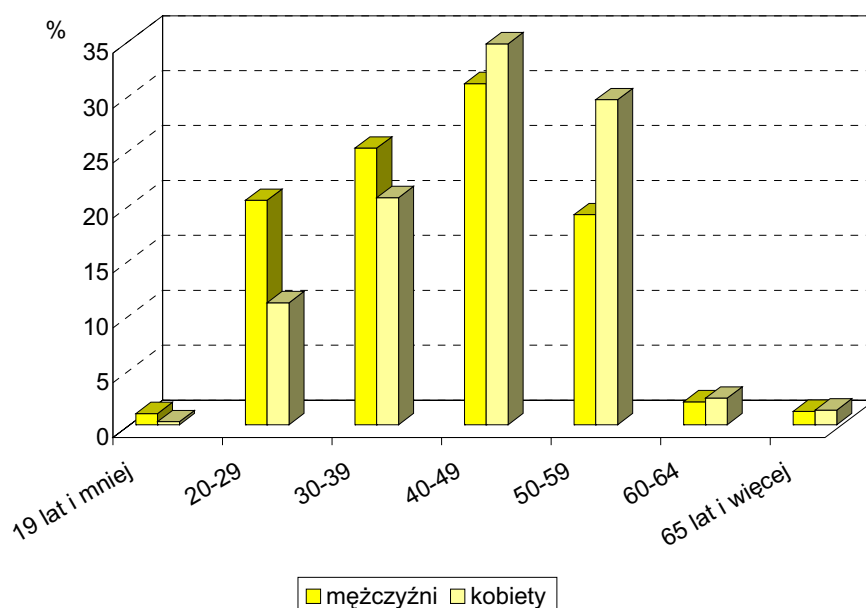
TABL. 3 LICZBA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwo	Ogółem	Przeciętny procent uszczerbku
OGÓŁEM	80 214	7,1
Dolnośląskie	7 032	6,5
Kujawsko-pomorskie	4 666	6,9
Lubelskie	3 798	7,7
Lubuskie	2 153	7,0
Łódzkie	5 855	7,6
Małopolskie	5 877	7,6
Mazowieckie	8 426	6,9
Opolskie	1 946	6,9
Podkarpackie	3 939	6,6
Podlaskie	1 927	6,6
Pomorskie	6 280	6,7
Śląskie	9 950	8,1
Świętokrzyskie	2 520	7,7
Warmińsko-mazurskie	3 770	6,3
Wielkopolskie	7 782	7,2
Zachodniopomorskie	4 293	6,5

TABL. 4 ORZECZENIA POWYPADKOWE USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH

Wiek poszkodowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	80 214	53 983	26 231
z tego:			
19 lat i mniej	612	542	70
20-29	13 931	11 019	2 912
30-39	19 007	13 587	5 420
40-49	25 841	16 750	9 091
50-59	18 073	10 315	7 758
60-64	1 752	1 118	634
65 lat i więcej	998	652	346
Średni wiek	41,4	40,2	43,8

Rys. 4 Struktura według wieku osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu

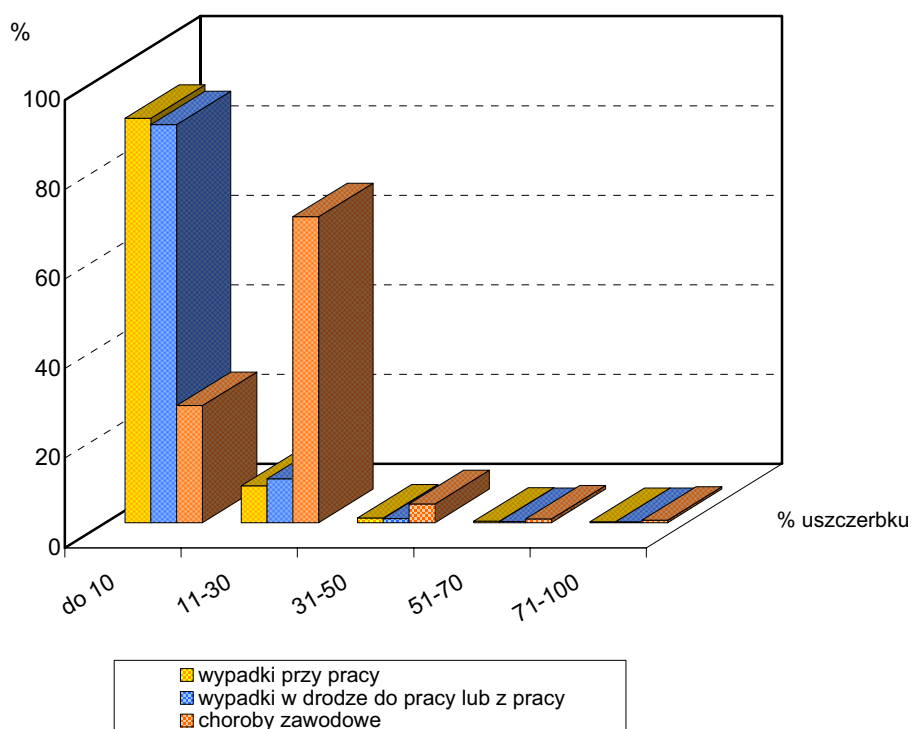
TABL. 5 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU WEDŁUG PŁCI I ŚREDNIEGO WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI TEGO USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Orzeczenia ogółem		Średni wiek osób poszkodowanych - w latach -
	liczba	- w odsetkach -	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	80 214	100,0	41,4
do 4	29 990	37,4	38,9
5-10	39 533	49,3	42,0
11-20	7 138	8,9	45,6
21-30	2 201	2,8	48,9
31-40	671	0,8	45,0
41-50	249	0,3	46,1
51-60	154	0,2	42,8
61-70	95	0,1	44,2
71-80	61	0,1	47,5
81-90	17	0,0	37,8
91-100	105	0,1	43,3
MĘŻCZYŹNI			
OGÓŁEM	53 983	100,0	40,2
do 4	21 323	39,5	37,8
5-10	25 010	46,3	40,7
11-20	4 934	9,1	44,4
21-30	1 574	2,9	48,0
31-40	560	1,0	44,4
41-50	211	0,4	45,9
51-60	132	0,3	42,2
61-70	84	0,2	44,4
71-80	53	0,1	48,2
81-90	13	0,0	39,7
91-100	89	0,2	43,4
KOBIETY			
OGÓŁEM	26 231	100,0	43,8
do 4	8 667	33,1	41,4
5-10	14 523	55,4	44,3
11-20	2 204	8,4	48,2
21-30	627	2,4	51,1
31-40	111	0,4	47,9
41-50	38	0,1	47,4
51-60	22	0,1	46,4
61-70	11	0,0	42,8
71-80	8	0,0	43,0
81-90	4	0,0	31,5
91-100	16	0,1	42,9

TABL. 6 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU WEDŁUG OKOLICZNOŚCI POWSTANIA USZCZERBKU ORAZ JEGO WYSOKOŚCI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	uszczerbek na zdrowiu powstały wskutek:			
		wypadków			chorób zawodowych
		razem	przy pracy	w drodze do pracy lub z pracy	
OGÓŁEM	80 214	76 029	60 475	15 554	4 185
do 4	29 990	29 975	26 454	3 521	15
5-10	39 533	38 454	28 149	10 305	1 079
11-20	7 138	5 339	4 029	1 310	1 799
21-30	2 201	1 140	927	213	1 061
31-40	671	563	465	98	108
41-50	249	181	145	36	68
51-60	154	130	108	22	24
61-70	95	85	69	16	10
71-80	61	48	42	6	13
81-90	17	14	10	4	3
91-100	105	100	77	23	5
Przeciętny procent uszczerbku	7,1	6,4	6,2	7,1	19,7

Rys. 5 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu według wysokości uszczerbku i okoliczności jego powstania

TABL. 7 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI I WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane sekcje gospodarki:					
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	100,0	5,6	28,1	9,5	10,4	6,2	9,9
do 4	100,0	5,1	34,5	9,1	10,6	4,7	8,5
5-10	100,0	5,2	23,9	9,2	10,8	6,3	11,4
11-20	100,0	8,0	25,3	10,9	8,5	10,6	8,8
21-30	100,0	7,7	27,3	11,4	7,3	13,3	7,8
31-40	100,0	10,2	32,1	16,9	9,3	1,7	5,5
41-50	100,0	9,8	32,9	16,1	9,1	1,4	2,8
51-60	100,0	13,0	40,0	6,0	13,0	1,0	3,0
61-70	100,0	5,9	19,6	23,5	7,8	3,9	2,0
71-80	100,0	5,4	24,3	10,8	18,9	-	5,4
81-90	100,0	10,0	20,0	10,0	40,0	-	-
91-100	100,0	5,7	20,0	18,6	12,9	2,9	4,3

TABL. 8 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU WEDŁUG JEGO WYSOKOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane sekcje gospodarki:					
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
do 4	37,4	33,1	44,7	34,9	37,0	27,5	31,5
5-10	49,3	46,5	42,1	48,1	51,5	50,1	57,2
11-20	8,9	13,1	8,2	10,4	7,4	15,5	8,1
21-30	2,8	4,1	2,9	3,6	2,1	6,4	2,4
31-40	0,8	1,7	1,1	1,7	0,8	0,2	0,5
41-50	0,3	0,6	0,4	0,5	0,3	0,1	0,1
51-60	0,2	0,5	0,3	0,1	0,3	0,0	0,1
61-70	0,1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0
71-80	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	-	0,0
81-90	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
91-100	0,1	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1
Przeciętny procent uszczerbku	7,1	8,8	6,9	8,2	7,0	8,7	6,8

TABL. 9 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWI WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW I PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH

Zawody i specjalności	Odsetek orzeczeń		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	1,8	1,3	2,8
specjaliści szkolnictwa	5,0	2,2	10,9
średni personel techniczny	2,1	2,2	2,1
średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	4,2	0,8	11,3
pracownicy pozostałych specjalności - w tym średni personel biurowy	3,2	1,6	6,6
pracownicy obsługi biurowej	4,3	2,9	7,0
pracownicy usług osobistych i ochrony	3,6	2,7	5,6
sprzedawcy i demonstratorzy	3,6	2,0	7,1
górnicy i robotnicy budowlani	10,2	14,4	1,5
robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	15,0	20,4	3,7
pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	6,8	7,6	4,9
operatorzy i monterzy maszyn	3,5	4,0	2,5
kierowcy i operatorzy pojazdów	7,1	10,2	0,8
pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	7,8	5,3	12,9
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,2	5,8	4,0

TABL. 10 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU WEDŁUG PŁCI I WYBRANYCH ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH

Zawody i specjalności	Przeciętny procent uszczerbku		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	7,1	7,3	6,8
specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	8,5	8,8	8,1
specjaliści szkolnictwa	9,5	7,9	10,1
średni personel techniczny	7,3	8,2	6,6
średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	6,5	8,4	6,2
pracownicy pozostałych specjalności - w tym średni personel biurowy	6,5	7,3	6,2
pracownicy obsługi biurowej	6,1	6,2	5,9
pracownicy usług osobistych i ochrony	6,2	6,3	6,1
sprzedawcy i demonstratorzy	6,5	7,3	6,0
górnicy i robotnicy budowlani	8,1	8,2	7,5
robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	6,9	6,9	7,1
pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	6,1	6,2	5,7
operatorzy i monterzy maszyn	7,3	7,2	7,8
kierowcy i operatorzy pojazdów	7,4	7,4	7,2
pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	6,5	6,9	6,1
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	7,6	7,8	6,9

TABL. 11 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU WEDŁUG RODZAJU NASTĘPSTW CHOROBYCH ORAZ PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH

Następstwa chorobowe	Odsetek orzeczeń		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
uszkodzenia głowy	4,1	3,5	5,3
uszkodzenia twarzy	4,1	4,5	3,4
uszkodzenia narządu wzroku	1,1	1,5	0,3
uszkodzenia narządu słuchu	0,6	0,9	0,2
uszkodzenia klatki piersiowej	1,1	1,3	0,6
uszkodzenia kręgosłupa	4,7	4,2	5,5
uszkodzenia kończyny górnej	15,8	13,6	20,3
urazy śródreczęa i palców	23,1	27,6	14,0
uszkodzenia kończyny dolnej	37,8	36,4	40,8

**TABL. 12 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU WEDŁUG PŁCI OSÓB
POSZKODOWANYCH ORAZ WYBRANYCH NASTĘPSTW CHOROBYCH**

Następstwa chorobowe	Przeciętny procent uszczerbku		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	7,1	7,3	6,8
uszkodzenia głowy	11,8	13,8	9,1
uszkodzenia twarzy	5,1	5,2	4,7
uszkodzenia narządu wzroku	15,9	16,4	11,5
uszkodzenia narządu słuchu	19,3	19,2	20,7
uszkodzenia klatki piersiowej	14,3	14,6	12,7
uszkodzenia kręgosłupa	10,4	11,5	8,7
uszkodzenia kończyny górnej	7,3	7,6	6,9
urazy śródreżcza i palców	4,0	4,2	3,3
uszkodzenia kończyny dolnej	5,8	6,1	5,3

TABL. 13 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI I WYBRANYCH NASTĘPSTW CHOROBOWYCH

Następstwa chorobowe	Ogółem	przeciętny procent uszczerbku w wybranych sekcjach gospodarki					
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	7,1	8,8	6,9	8,2	7,0	8,7	6,8
uszkodzenia głowy	11,8	13,1	11,9	16,9	12,3	10,7	8,9
uszkodzenia twarzy	5,1	4,5	4,8	5,5	5,8	4,7	4,9
uszkodzenia narządu wzroku	15,9	20,7	13,9	19,7	21,8	6,9	12,0
uszkodzenia narządu słuchu	19,3	19,8	20,4	23,0	21,0	14,3	6,3
uszkodzenia klatki piersiowej	14,3	14,8	13,6	15,1	14,9	10,7	14,8
uszkodzenia kręgosłupa	10,4	11,9	10,5	13,9	10,0	9,3	8,8
uszkodzenia kończyny górnej	7,3	7,7	7,8	7,9	7,5	6,7	6,8
urazy śródrezcza i palców	4,0	4,1	4,4	4,2	3,7	2,8	3,1
uszkodzenia kończyny dolnej	5,8	6,5	5,6	7,0	6,0	5,4	5,2

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ORZECZEŃ POWYPADKOWYCH USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH

W 2003 r. lekarze orzecznicy wydali ogółem 123,3 tys. orzeczeń powypadkowych.

Biorąc pod uwagę okoliczności powstania uszczerbku odnotowano 95,8 tys. orzeczeń wydanych poszkodowanym w wypadku przy pracy (wzrost o 9,4 tys. w stosunku do 2002r.) i 4,4 tys. orzeczeń wydanych poszkodowanym na skutek chorób zawodowych (spadek o 0,2 tys. orzeczeń).

Ponadto 23,0 tys. orzeczeń zostało wydanych w sprawach o ustalenie uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku wypadków w drodze do lub z pracy, które zaistniały przed 1 stycznia 2003r., a wniosek został zgłoszony po dacie wejścia w życie przepisów nowej ustawy wypadkowej.

W orzeczeniach powypadkowych ustalających uszczerbek na zdrowiu przeważały orzeczenia związane z wypadkami przy pracy, których to wydano 60,5 tys. czyli 75,4% ogólnej liczby ustalającej uszczerbek na zdrowiu. W wyniku chorób zawodowych takich orzeczeń wydano 4,2 tys. poszkodowanym, czyli 5,2% ogólnej liczby. Z tytułu wypadków w drodze do lub z pracy odnotowano 15,6 tys. orzeczeń – 19,4% ogólnej liczby orzeczeń powypadkowych.

Wśród osób, które uzyskały orzeczenie o uszczerbku na zdrowiu przeważali mężczyźni stanowiąc 67,3% badanej populacji. Średni wiek badanych wyniósł 41,4 lat; dla mężczyzn wyniósł 40,2 lat, zaś dla kobiet – 43,8 lat.

W 2003r. liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w przeliczeniu na 100 tys. pracujących wyniosła 774 orzeczeń. Najwięcej orzeczeń wydano mieszkańcom województw: warmińsko-mazurskiego (1155 orzeczeń), pomorskiego (1041 orzeczeń) i zachodniopomorskiego (964 orzeczeń), najmniej natomiast mieszkańcom województw: mazowieckiego (501 orzeczeń), śląskiego (691 orzeczeń) i małopolskiego (709 orzeczeń).

Okoliczności powstania uszczerbku wpłynęły na wysokość procentowego uszczerbku na zdrowiu, który przeciętnie wynosił 7,1% (przy czym najwyższy był w woj. śląskim – 8,1%, najniższy zaś w woj. warmińsko-mazurskim – 6,3%). O ile w sprawach, w których naruszenie sprawności organizmu nastąpiło w wyniku wypadków przy pracy uszczerbek kształtował się przeciętnie na poziomie 6,2%, w następstwie wypadków w drodze do pracy lub z pracy – 7,1%, o tyle w przypadku chorób zawodowych oceniono go średnio na 19,7%.

Wśród poszkodowanych przeważały osoby, którym orzeczono uszczerbek na poziomie poniżej 10%. Dotyczyło to 86,7% badanej populacji.

Najczęściej wypadki lub choroby zawodowe powodowały uszczerbek na zdrowiu wśród osób zatrudnionych w zakładach przetwórstwa przemysłowego, którym wydano 28,1% ogółu orzeczeń, handlu – 10,4%, placówkach ochrony zdrowia i opieki społecznej – 9,9%, budownictwie – 9,5%, edukacji – 6,2% oraz górnictwie i kopalnictwie – 5,6%.

Najliczniejszą grupą osób poszkodowanych byli robotnicy obróbki metali, którzy stanowili 15,0% badanych osób, górnicy i robotnicy budowlani – 10,2% badanych, pracownicy zatrudnieni przy pracach prostych w handlu i usługach – 7,8% oraz kierowcy i operatorzy pojazdów – 7,1%.

Najwyższy przeciętny uszczerbek na zdrowiu odnotowano w górnictwie, tj. 8,8%, w edukacji – 8,7% i w budownictwie – 8,2%, co ma związek z dużą częstotliwością występowania chorób zawodowych w tych sekcjach gospodarki.

Najczęstszą przyczyną wydawanych orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu były urazy kończyn dolnych w 37,8% przypadków, urazy śródrezcza i palców u 23,1% poszkodowanych, uszkodzenia kończyn górnych u 15,8% osób.

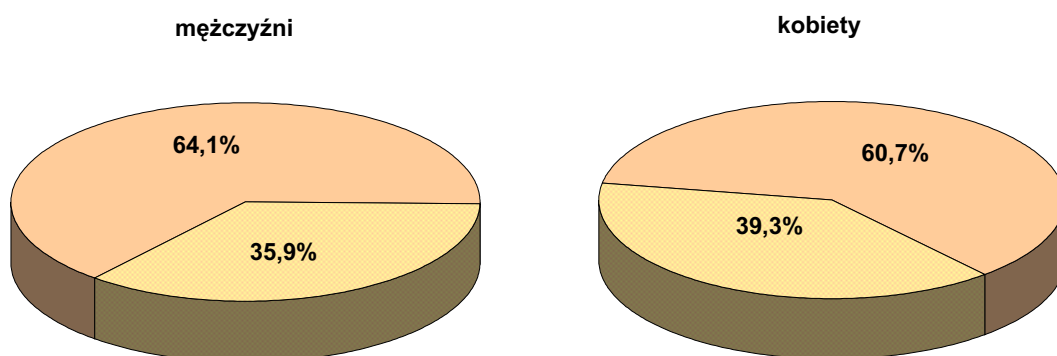
Natomiast najwyższy przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu był orzekany w przypadkach uszkodzeń narządu słuchu – 19,3%, uszkodzeń narządu wzroku – 15,9% oraz uszkodzeń klatki piersiowej – 14,3%.

**II. ORZECZENIA USTALAJĄCE USZCZERBEK
NA ZDROWIU W WYNIKU WYPADKÓW
PRZY PRACY**

TABL. 14 ORZECZENIA WYDANE W 2003R. W ZWIĄZKU Z WYPADKAMI PRZY PRACY

Wyszczególnienie	Ogółem		Orzeczenia ustalające:			
			uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	95 839	100,0	60 475	100,0	35 364	100,0
Mężczyźni	67 887	70,8	43 503	71,9	24 384	69,0
Kobiety	27 952	29,2	16 972	28,1	10 980	31,0

Rys. 6 Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy

Orzeczenia ustalające:

■ uszczerbek ■ brak uszczerbku

**TABL. 15 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY W PRZELICZENIU
NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH* W LATACH 2002-2003**

Województwo a - rok poprzedni = 100		Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	2002	519
	2003	584
	a	112,5
Dolnośląskie	2002	671
	2003	677
	a	100,9
Kujawsko-pomorskie	2002	527
	2003	676
	a	128,3
Lubelskie	2002	531
	2003	553
	a	104,1
Lubuskie	2002	633
	2003	678
	a	107,1
Łódzkie	2002	585
	2003	631
	a	107,9
Małopolskie	2002	423
	2003	506
	a	119,6
Mazowieckie	2002	314
	2003	375
	a	119,4
Opolskie	2002	600
	2003	625
	a	104,2
Podkarpackie	2002	462
	2003	585
	a	126,6
Podlaskie	2002	475
	2003	572
	a	120,4
Pomorskie	2002	670
	2003	807
	a	120,4
Śląskie	2002	433
	2003	478
	a	110,4
Świętokrzyskie	2002	517
	2003	602
	a	116,4
Warmińsko-mazurskie	2002	838
	2003	937
	a	111,8
Wielkopolskie	2002	559
	2003	629
	a	112,5
Zachodniopomorskie	2002	815
	2003	783
	a	96,1

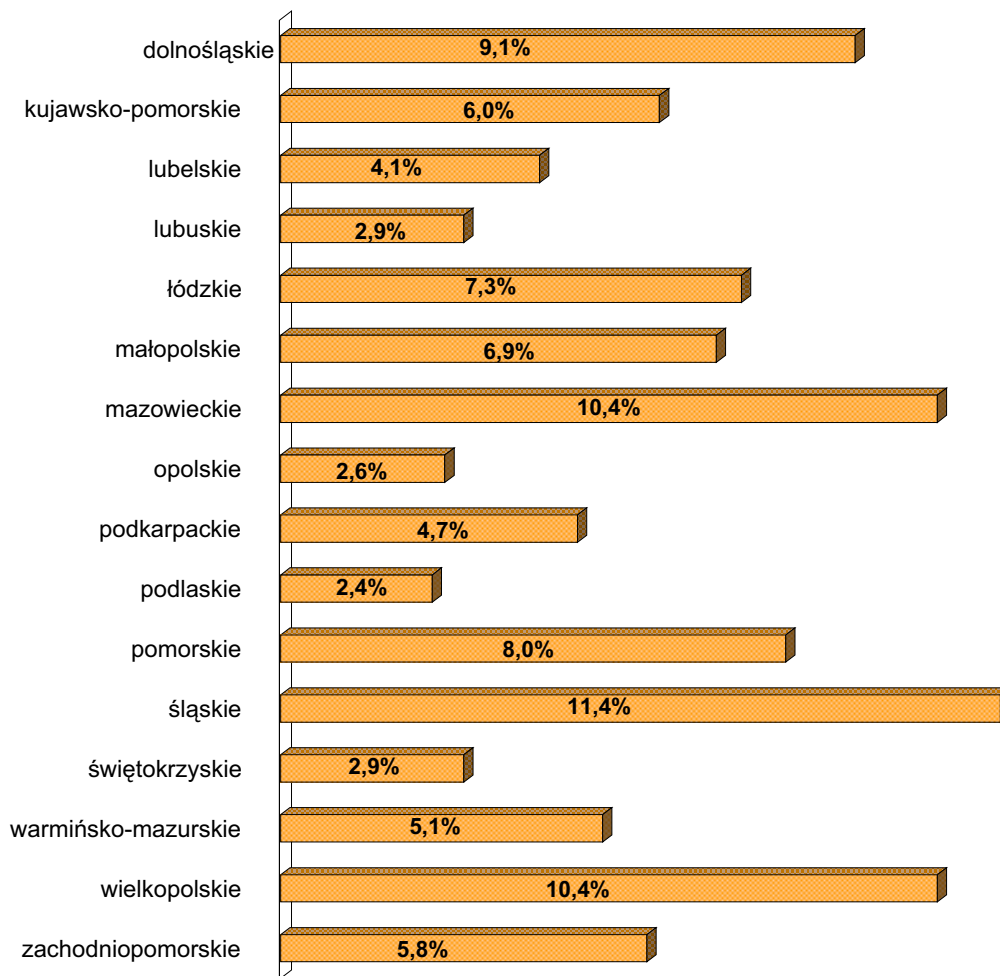
*poza rolnictwem indywidualnym

**TABL. 16 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY W PRZELICZENIU NA
100 TYS. PRACUJĄCYCH* WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

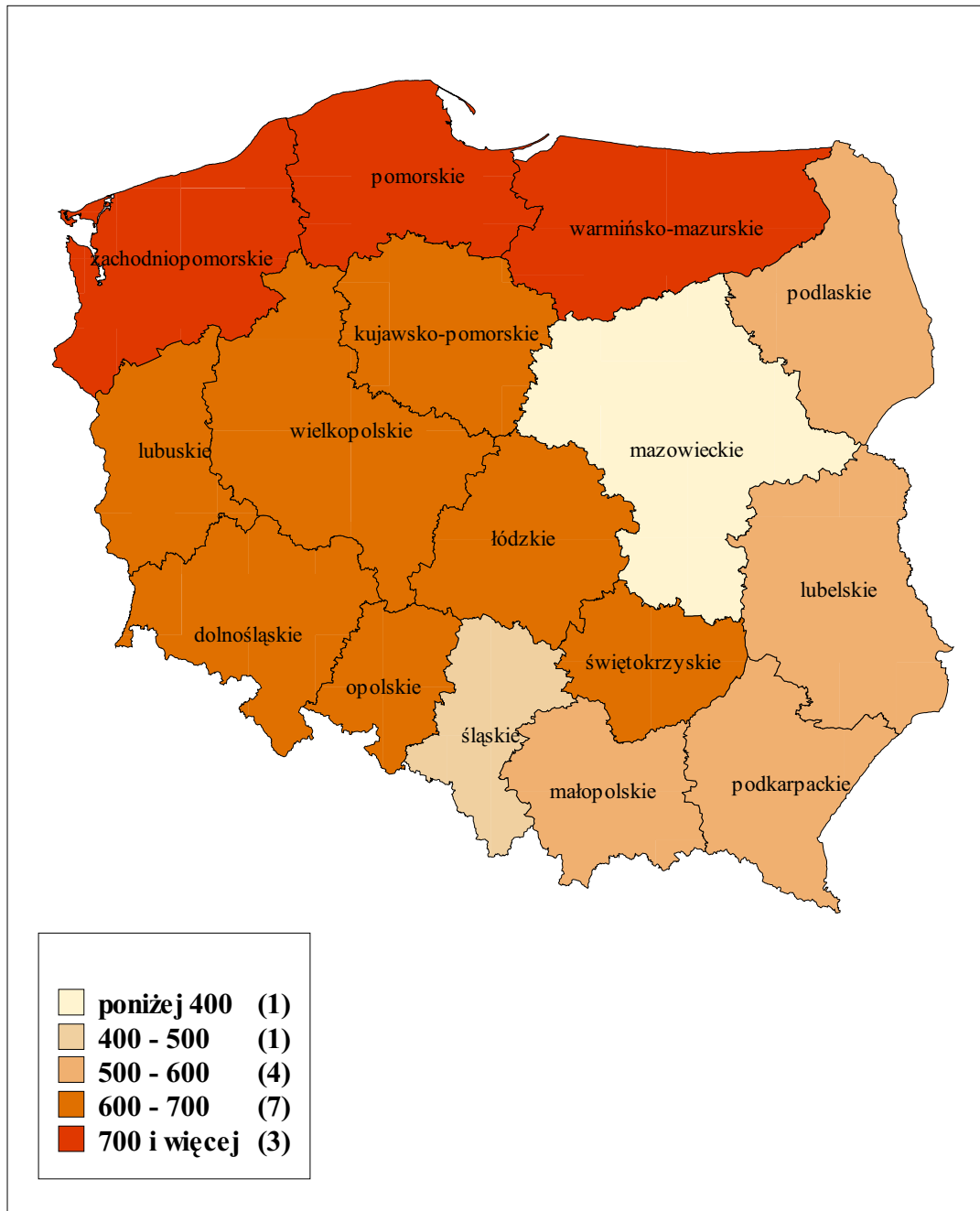
Województwo	Ogółem	Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	60 475	584
Dolnośląskie	5 507	677
Kujawsko-pomorskie	3 598	676
Lubelskie	2 509	553
Lubuskie	1 762	678
Łódzkie	4 390	631
Małopolskie	4 198	506
Mazowieckie	6 310	375
Opolskie	1 569	625
Podkarpackie	2 833	585
Podlaskie	1 480	572
Pomorskie	4 866	807
Śląskie	6 873	478
Świętokrzyskie	1 740	602
Warmińsko-mazurskie	3 059	937
Wielkopolskie	6 293	629
Zachodniopomorskie	3 488	783

*poza rolnictwem indywidualnym

Rys. 7 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw

Rys.8 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących* według województw

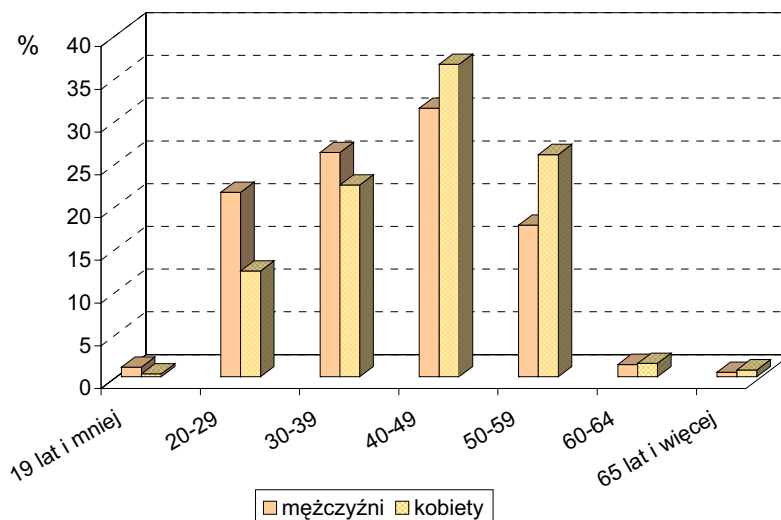
* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

TABL. 18 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH

Wiek poszkodowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	60 475	43 503	16 972
z tego:			
19 lat i mniej	540	484	56
20-29	11 477	9 378	2 099
30-39	15 219	11 413	3 806
40-49	19 868	13 665	6 203
50-59	12 123	7 713	4 410
60-64	885	621	264
65 lat i więcej	363	229	134
Średni wiek	40,3	39,4	42,7

Rys. 9 Struktura według wieku osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy

TABL. 19 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEGO
WYSOKOŚCI W LATACH 2002-2003

Procent uszczerbku na zdrowiu a - rok poprzedni = 100		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2002	53 199	38 873	14 326
	2003	60 475	43 503	16 972
	a	113,7	111,9	118,5
do 10	2002	48 032	34 527	13 505
	2003	54 603	38 674	15 929
	a	113,7	112,0	117,9
11-20	2002	3 556	2 882	674
	2003	4 029	3 205	824
	a	113,3	111,2	122,3
21-30	2002	803	728	75
	2003	927	794	133
	a	115,4	109,1	177,3
31-40	2002	417	384	33
	2003	465	421	44
	a	111,5	109,6	133,3
41-50	2002	137	123	14
	2003	145	132	13
	a	105,8	107,3	92,9
51-60	2002	69	66	3
	2003	108	99	9
	a	156,5	150,0	300,0
61-70	2002	79	71	8
	2003	69	63	6
	a	87,3	88,7	75,0
71-80	2002	38	32	6
	2003	42	38	4
	a	110,5	118,8	66,7
81-90	2002	25	22	3
	2003	10	7	3
	a	40,0	31,8	100,0
91-100	2002	43	38	5
	2003	77	70	7
	a	179,1	184,2	140,0

TABL. 20 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI I ŚREDNIEGO WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI TEGO USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Orzeczenia ogółem		Średni wiek osób poszkodowanych - w latach -
	liczba	- w odsetkach -	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	60 475	100,0	40,3
do 4	26 454	43,7	38,6
5-10	28 149	46,6	41,5
11-20	4 029	6,7	42,6
21-30	927	1,5	43,5
31-40	465	0,8	42,7
41-50	145	0,2	40,2
51-60	108	0,2	39,3
61-70	69	0,1	43,0
71-80	42	0,1	43,6
81-90	10	0,0	36,6
91-100	77	0,1	42,6
MĘŻCZYŹNI			
OGÓŁEM	43 503	100,0	39,4
do 4	19 326	44,4	37,7
5-10	19 348	44,5	40,4
11-20	3 205	7,4	41,9
21-30	794	1,8	43,1
31-40	421	1,0	42,5
41-50	132	0,3	40,5
51-60	99	0,2	39,1
61-70	63	0,1	42,5
71-80	38	0,1	44,1
81-90	7	0,0	38,3
91-100	70	0,2	42,8
KOBIETY			
OGÓŁEM	16 972	100,0	42,7
do 4	7 128	42,0	41,0
5-10	8 801	51,8	43,8
11-20	824	4,9	45,2
21-30	133	0,8	45,8
31-40	44	0,3	44,9
41-50	13	0,1	37,1
51-60	9	0,1	41,9
61-70	6	0,0	48,5
71-80	4	0,0	39,0
81-90	3	0,0	32,7
91-100	7	0,0	41,3

TABL. 21 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI I WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane sekcje gospodarki:					
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	100,0	4,3	29,5	10,5	11,2	4,8	9,1
do 4	100,0	4,4	35,5	9,5	10,9	4,5	8,1
5-10	100,0	4,0	24,6	10,3	11,3	5,4	10,7
11-20	100,0	5,3	26,4	14,2	11,3	3,6	7,5
21-30	100,0	3,9	29,7	17,7	12,3	1,6	4,3
31-40	100,0	7,2	31,7	20,1	11,3	0,7	3,1
41-50	100,0	4,9	25,6	20,7	11,0	1,2	-
51-60	100,0	11,4	38,6	8,6	15,7	1,4	2,9
61-70	100,0	5,6	19,4	19,4	8,3	5,6	-
71-80	100,0	-	11,5	15,4	26,9	-	-
81-90	100,0	20,0	-	-	60,0	-	-
91-100	100,0	6,4	14,9	23,4	12,8	2,1	2,1

TABL. 22 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEJGO WYSOKOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane sekcje gospodarki:					
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
do 4	43,7	43,7	51,1	38,5	41,5	39,7	37,8
5-10	46,6	43,9	39,6	46,6	47,9	54,1	55,5
11-20	6,7	8,2	6,0	9,1	6,8	5,1	5,5
21-30	1,5	1,5	1,7	2,8	1,8	0,6	0,8
31-40	0,8	1,4	0,9	1,7	0,9	0,1	0,3
41-50	0,2	0,3	0,2	0,5	0,2	0,1	-
51-60	0,2	0,6	0,3	0,2	0,3	0,1	0,1
61-70	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	-
71-80	0,1	-	0,0	0,1	0,2	-	-
81-90	0,0	0,1	-	-	0,1	-	-
91-100	0,1	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0
Przeciętny procent uszczerbku	6,2	6,9	5,9	7,6	6,6	5,5	5,6

TABL. 23 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane zawody:				
		robotnicy obróbki metali	górnicy i robotnicy budowlani	kierowcy i operatorzy pojazdów	pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach
OGÓŁEM	100,0	15,7	10,0	8,1	7,3	7,8
do 4	100,0	18,0	9,9	7,0	9,4	7,5
5-10	100,0	13,8	9,5	8,5	5,4	8,6
11-20	100,0	14,6	12,2	10,0	6,4	6,3
21-30	100,0	14,7	12,0	12,6	9,3	4,3
31-40	100,0	18,0	16,3	9,6	6,5	5,8
41-50	100,0	12,8	17,6	10,4	5,6	2,4
51-60	100,0	13,1	15,2	11,1	6,1	6,1
61-70	100,0	16,4	21,3	16,4	4,9	3,3
71-80	100,0	22,2	16,7	22,2	2,8	11,1
81-90	100,0	-	25,0	-	-	12,5
91-100	100,0	11,8	11,8	7,4	-	2,9

TABL. 24 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEJEGO WYSOKOŚCI I WYBRANYCH ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane zawody:				
		robotnicy obróbki metali	górnicy i robotnicy budowlani	kierowcy i operatorzy pojazdów	pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
do 4	43,7	50,0	43,3	38,1	56,6	41,9
5-10	46,7	40,9	44,3	49,4	34,5	51,0
11-20	6,6	6,1	8,0	8,1	5,8	5,3
21-30	1,5	1,4	1,9	2,4	1,9	0,8
31-40	0,8	0,9	1,3	0,9	0,7	0,6
41-50	0,2	0,2	0,4	0,3	0,2	0,1
51-60	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
61-70	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0
71-80	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1
81-90	0,0	-	0,0	-	-	0,0
91-100	0,1	0,1	0,2	0,1	-	0,0
Przeciętny procent uszczerbku	6,2	5,9	6,9	7,1	5,4	5,8

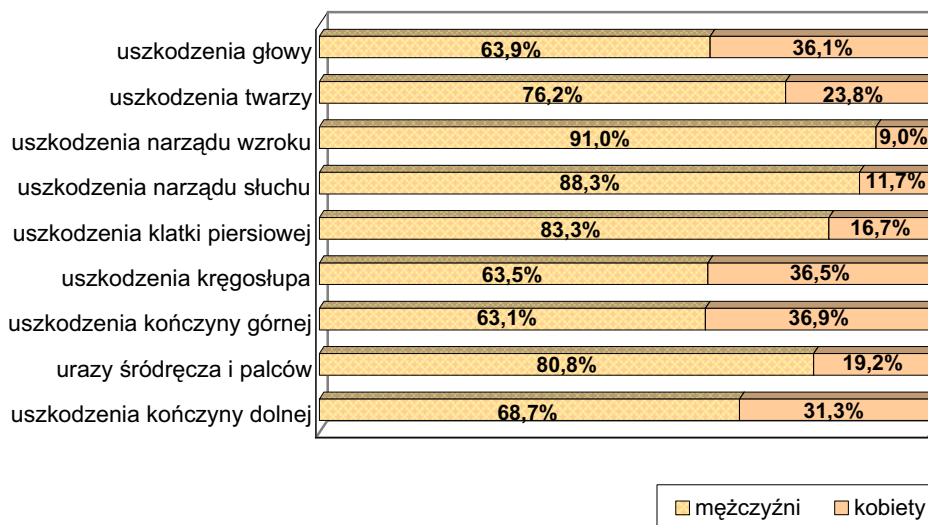
**TABL. 25 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKU PRZY PRACY WEDŁUG
NASTĘPSTW CHOROBOWYCH W LATACH 2002-2003**

Następstwa chorobowe wypadków	Odsetek orzeczeń	
	2002	2003
OGÓŁEM	100,0	100,0
w tym:		
uszkodzenia głowy	4,6	3,9
uszkodzenia twarzy	4,2	4,4
uszkodzenia narządu wzroku	1,7	1,4
uszkodzenia narządu słuchu	0,3	0,3
uszkodzenia klatki piersiowej	1,2	1,2
uszkodzenia kręgosłupa	5,3	5,4
uszkodzenia kończyny górnej	14,4	14,9
urazy śródręcza i palców	31,0	29,2
uszkodzenia kończyny dolnej	35,5	37,3

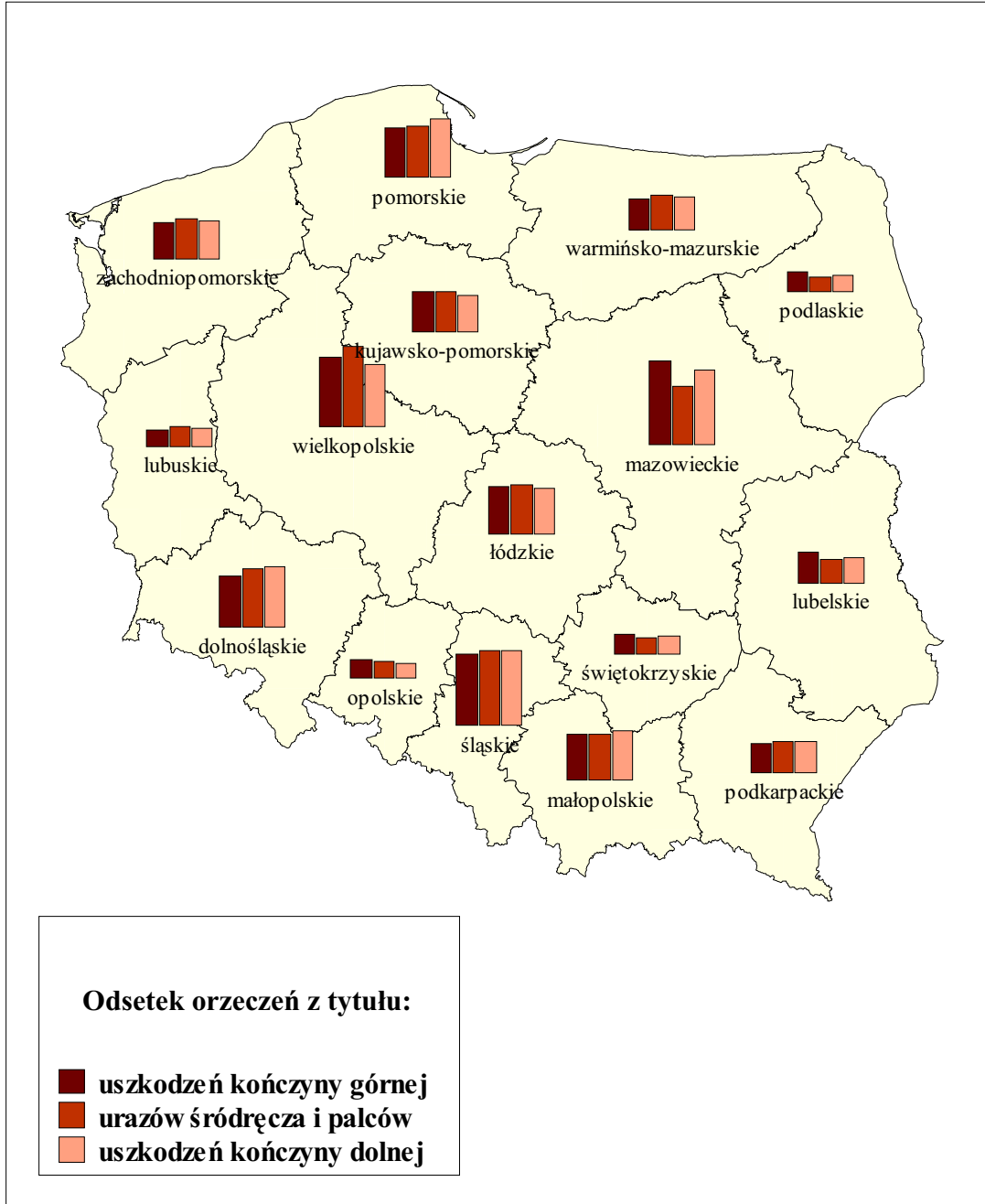
TABL. 26 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG NASTĘPSTW CHOROBOWYCH ORAZ PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH

Następstwa chorobowe wypadków	Odsetek orzeczeń		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
uszkodzenia głowy	3,9	3,4	5,0
uszkodzenia twarzy	4,4	4,7	3,7
uszkodzenia narządu wzroku	1,4	1,7	0,4
uszkodzenia narządu słuchu	0,3	0,3	0,1
uszkodzenia klatki piersiowej	1,2	1,3	0,7
uszkodzenia kręgosłupa	5,4	4,8	7,0
uszkodzenia kończyny górnej	14,9	13,1	19,6
urazy śródreçza i palców	29,2	32,8	20,0
uszkodzenia kończyny dolnej	37,3	35,7	41,7

Rys. 10 Struktura poszkodowanych w wyniku wypadków przy pracy według płci osób badanych i następstw chorobowych

Rys.11 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw i wybranych rodzajów urazów

TABL. 27 PRZECIĘTNA WYSOKOŚĆ USZCZERBKU POWSTAŁEGO W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYBRANYCH NASTĘPSTW CHOROBYCH

Następstwa chorobowe wypadków	Przeciętny procent uszczerbku		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	6,2	6,5	5,4
uszkodzenia głowy	11,9	13,9	8,3
uszkodzenia twarzy	4,7	4,9	4,2
uszkodzenia narządu wzroku	15,3	15,8	10,2
uszkodzenia narządu słuchu	15,8	15,7	16,8
uszkodzenia klatki piersiowej	14,2	14,6	12,3
uszkodzenia kręgosłupa	10,3	11,4	8,3
uszkodzenia kończyny górnej	7,2	7,6	6,6
urazy śródrezcza i palców	4,0	4,2	3,2
uszkodzenia kończyny dolnej	5,6	6,0	4,9

ORZECZENIA USTALAJĄCE USZCZERBEK NA ZDROWIU W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. nr 199, poz. 1673 z 2002 r.) obowiązującej od 1 stycznia 2003r. za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy (art.3 ust.2 w/w ustawy) traktuje się wypadek w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie, któremu pracownik uległ w czasie trwania podróży służbowej, podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony, lub przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

W 2003 r. lekarze orzecznicy wydali 60,5 tys. orzeczeń stwierdzających powstanie uszczerbku na zdrowiu na skutek wypadków przy pracy, czyli o 7,3 tys. orzeczeń więcej niż w 2002 r.

Wśród poszkodowanych, którzy otrzymali takie orzeczenie udział mężczyzn wyniósł 71,9%, i w stosunku do 2002 r. zmniejszył się o 1,2 punktu procentowego.

W 2003r. liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących wyniosła 584 orzeczeń. W porównaniu do roku 2002 liczba ta wzrosła o 12,5%. Najwięcej orzeczeń zarejestrowano w województwach: warmińsko-mazurskim (937 orzeczeń), pomorskim (807 orzeczeń) i zachodniopomorskim (783 orzeczeń), najmniej w województwach: mazowieckim (375 orzeczeń), śląskim (478 orzeczeń) i małopolskim (506 orzeczeń).

Średni wiek poszkodowanych w wypadkach przy pracy był niższy od średniego wieku całej populacji osób badanych w celach odszkodowawczych (tj. 41,4 lat) – i wyniósł 40,3 lat; dla mężczyzn – 39,4 lat, dla kobiet – 42,7 lat. Przeważały osoby w wieku 40-49 lat.

Największy odsetek, tj. 46,6% spośród poszkodowanych otrzymało orzeczenia ustalające przeciętny uszczerbek w granicach od 5 – 10%.

Najwięcej poszkodowanych w wyniku wypadków przy pracy odnotowano wśród osób zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym (29,5% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy), handlu i naprawach (11,2%), budownictwie (10,5%), ochronie zdrowia i opiece społecznej (9,1%) oraz edukacji (4,8%). Przeciętny procent uszczerbku był najwyższy w budownictwie - wyniósł 7,6%, zaś najniższy w edukacji – 5,5%.

Największy stopień zagrożenia następstwami wypadków przy pracy zaobserwowano wśród: robotników obróbki metali, tj. 15,7% przypadków, górników i robotników budowlanych – 10,0% oraz kierowców i operatorów pojazdów – 8,1%.

Podobnie jak w roku 2002 naruszenie sprawności organizmu w wyniku następstw chorobowych wypadków przy pracy u 37,3% osób badanych było skutkiem uszkodzenia kończyny dolnej, 29,2% urazu śródrecza i palców, a 14,9% uszkodzenia kończyny górnej. Przeciętny procent uszczerbku przy powyższych następstwach chorobowych wyniósł odpowiednio: 5,6%; 4,0% i 7,2%.

Przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku wypadków przy pracy obniżył się nieznacznie w porównaniu z 2002r., z 6,5% do 6,2% w 2003r.

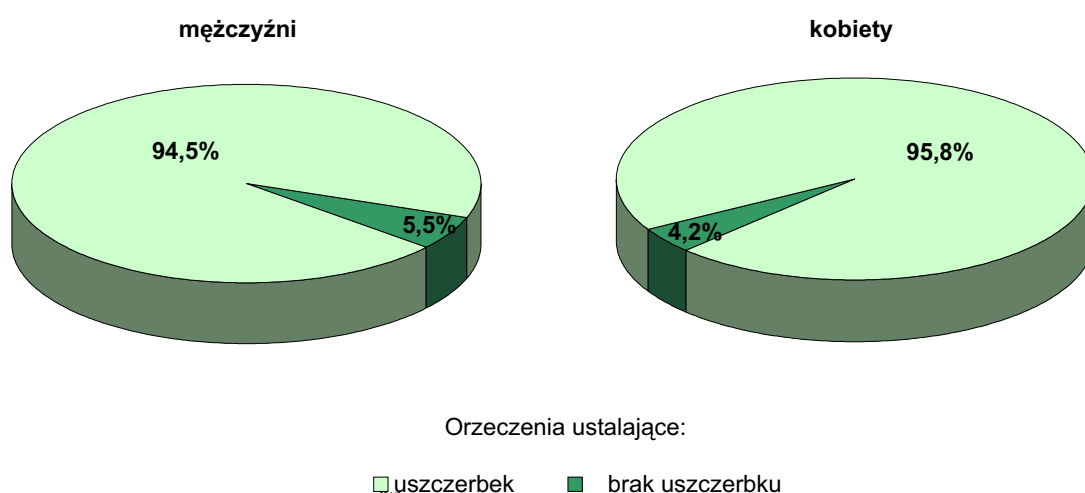
Najwyższy procent uszczerbku był przyznawany w wyniku wypadków powodujących uszkodzenia narządu słuchu 15,8% oraz uszkodzenia narządu wzroku 15,3%.

**III. ORZECZENIA USTALAJĄCE USZCZERBEK
NA ZDROWIU W WYNIKU CHORÓB
ZAWODOWYCH**

TABL. 28 ORZECZENIA WYDANE W 2003R. W ZWIĄZKU Z CHOROBYMI ZAWODOWYMI

Wyszczególnienie	Ogółem		Orzeczenia ustalające:			
			uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	4 404	100,0	4 185	100,0	219	100,0
Mężczyźni	2 697	61,2	2 550	60,9	147	67,1
Kobiety	1 707	38,8	1 635	39,1	72	32,9

Rys. 12 Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych

TABL. 29 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH W PRZELICZENIU NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH* W LATACH 2002-2003

Województwo a - rok poprzedni = 100		Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	2002	43
	2003	40
	a	93,0
Dolnośląskie	2002	43
	2003	32
	a	74,4
Kujawsko-pomorskie	2002	31
	2003	28
	a	90,3
Lubelskie	2002	67
	2003	74
	a	110,4
Lubuskie	2002	38
	2003	36
	a	94,7
Łódzkie	2002	31
	2003	19
	a	61,3
Małopolskie	2002	71
	2003	54
	a	76,1
Mazowieckie	2002	10
	2003	12
	a	120,0
Opolskie	2002	34
	2003	25
	a	73,5
Podkarpackie	2002	22
	2003	20
	a	90,9
Podlaskie	2002	44
	2003	24
	a	54,5
Pomorskie	2002	37
	2003	40
	a	108,1
Śląskie	2002	69
	2003	87
	a	126,1
Świętokrzyskie	2002	67
	2003	58
	a	86,6
Warmińsko-mazurskie	2002	29
	2003	27
	a	93,1
Wielkopolskie	2002	52
	2003	45
	a	86,5
Zachodniopomorskie	2002	43
	2003	34
	a	79,1

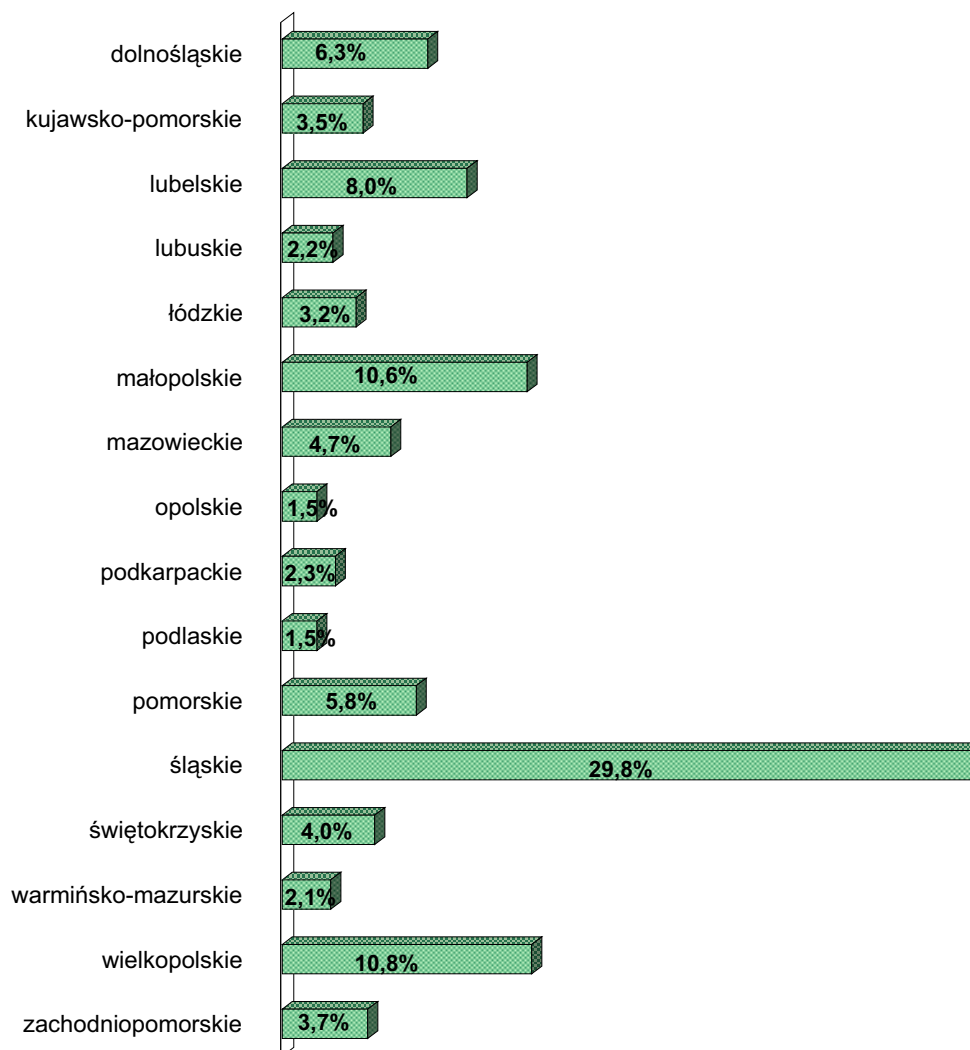
*poza rolnictwem indywidualnym

**TABL. 30 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH W PRZELICZENIU NA
100 TYS. PRACUJĄCYCH* WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

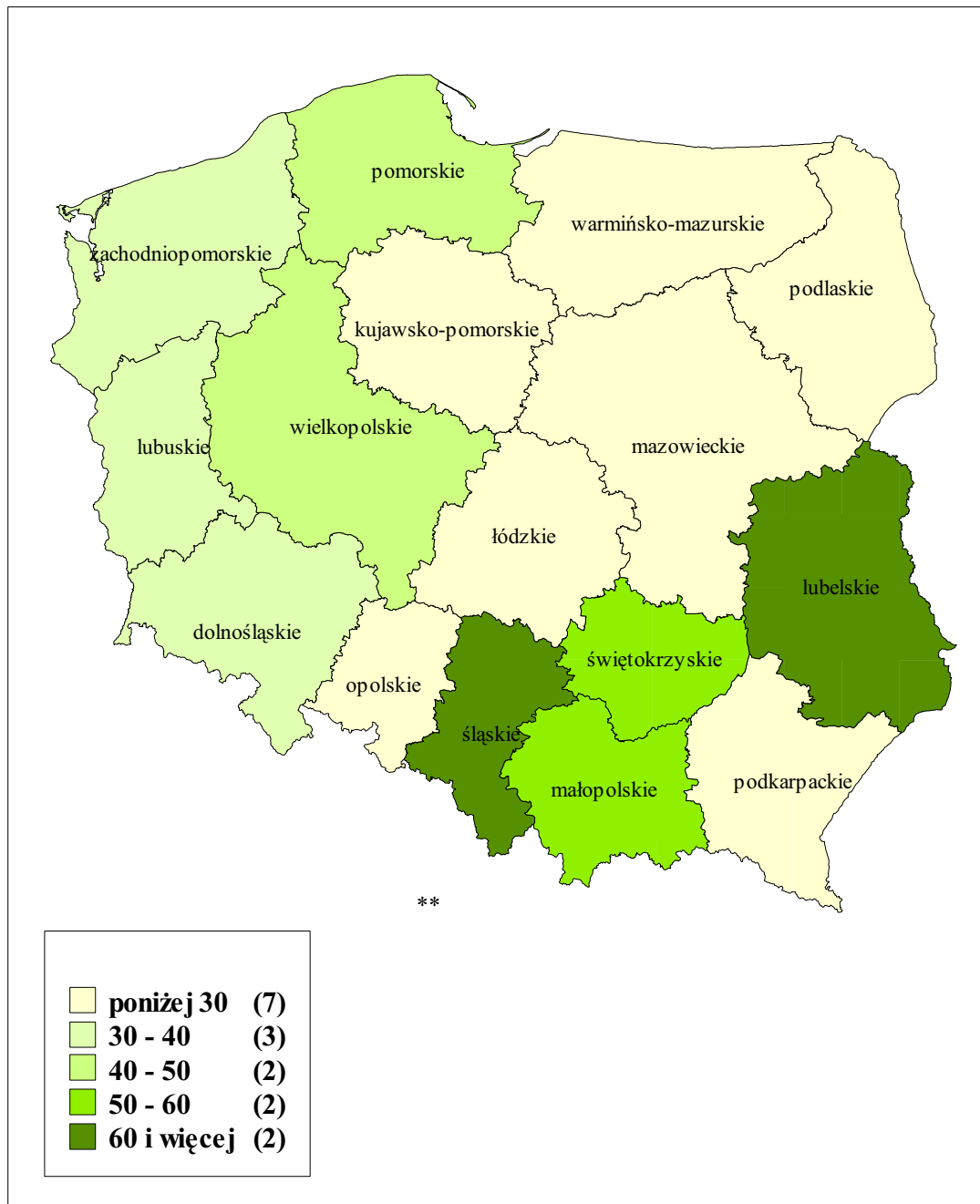
Województwo	Ogółem	Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	4 185	40
Dolnośląskie	263	32
Kujawsko-pomorskie	147	28
Lubelskie	337	74
Lubuskie	94	36
Łódzkie	134	19
Małopolskie	445	54
Mazowieckie	196	12
Opolskie	63	25
Podkarpackie	95	20
Podlaskie	63	24
Pomorskie	241	40
Śląskie	1 248	87
Świętokrzyskie	167	58
Warmińsko-mazurskie	89	27
Wielkopolskie	450	45
Zachodniopomorskie	153	34

*poza rolnictwem indywidualnym

Rys. 13 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw

Rys.14 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących* według województw

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

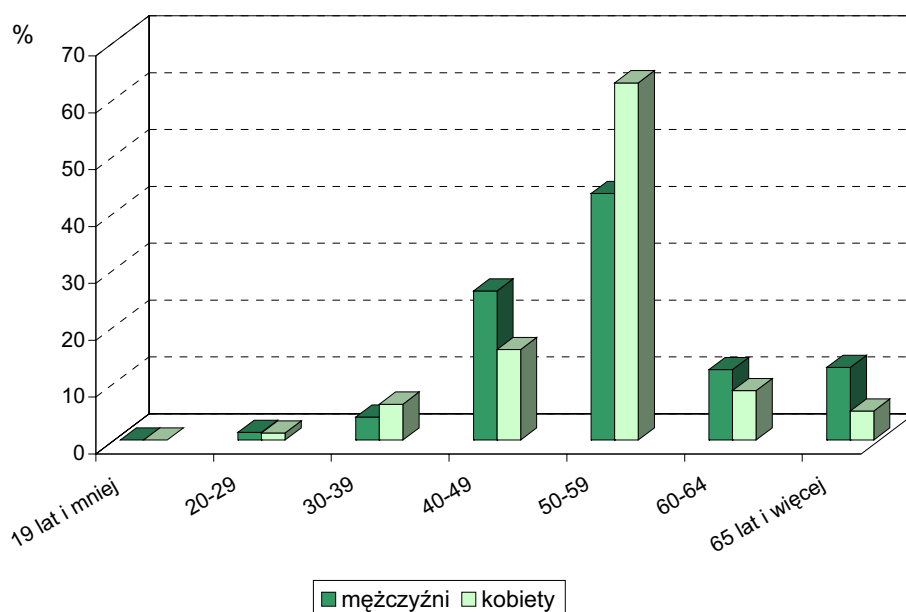
TABL. 31 LICZBA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwo	Ogółem	Przeciętny procent uszczerbku
OGÓŁEM	4 185	19,7
Dolnośląskie	263	22,6
Kujawsko-pomorskie	147	20,0
Lubelskie	337	19,7
Lubuskie	94	19,9
Łódzkie	134	21,8
Małopolskie	445	21,5
Opolskie	63	17,3
Podkarpackie	95	20,7
Podlaskie	63	17,2
Pomorskie	241	20,6
Śląskie	1 248	17,7
Świętokrzyskie	167	21,3
Warmińsko-mazurskie	89	19,4
Wielkopolskie	450	18,4
Zachodniopomorskie	153	24,8

TABL. 32 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH

Wiek poszkodowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	4 185	2 550	1 635
z tego:			
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	54	34	20
30-39	206	103	103
40-49	928	668	260
50-59	2 132	1 105	1 027
60-64	457	315	142
65 lat i więcej	408	325	83
Średni wiek	53,4	53,7	52,9

Rys. 15 Struktura według wieku osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych

**TABL. 33 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG JEGO
WYSOKOŚCI W LATACH 2002-2003**

Procent uszczerbku na zdrowiu a - rok poprzedni = 100		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2002	4 370	2 551	1 819
	2003	4 185	2 550	1 635
	a	95,8	100,0	89,9
do 10	2002	607	331	276
	2003	1 094	691	403
	a	180,2	208,8	146,0
11-20	2002	2 073	1 249	824
	2003	1 799	1 016	783
	a	86,8	81,3	95,0
21-30	2002	1 361	708	653
	2003	1 061	661	400
	a	78,0	93,4	61,3
31-40	2002	124	78	46
	2003	108	78	30
	a	87,1	100,0	65,2
41-50	2002	138	125	13
	2003	68	54	14
	a	49,3	43,2	107,7
51-60	2002	23	20	3
	2003	24	20	4
	a	104,3	100,0	133,3
61-70	2002	7	7	-
	2003	10	10	-
	a	142,9	142,9	-
71-80	2002	28	25	3
	2003	13	13	-
	a	46,4	52,0	-
81-90	2002	4	4	-
	2003	3	3	-
	a	75,0	75,0	-
91-100	2002	5	4	1
	2003	5	4	1
	a	100,0	100,0	100,0

TABL. 34 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROBY ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI I ŚREDNIEGO WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYSOKOŚCI TEGO USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Orzeczenia ogółem		Średni wiek osób poszkodowanych - w latach -
	liczba	- w odsetkach -	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	4 185	100,0	53,4
do 4	15	0,4	48,7
5-10	1 079	25,8	50,6
11-20	1 799	43,0	53,5
21-30	1 061	25,3	54,7
31-40	108	2,6	57,2
41-50	68	1,6	61,7
51-60	24	0,6	59,3
61-70	10	0,2	60,1
71-80	13	0,3	62,7
81-90	3	0,1	45,7
91-100	5	0,1	63,8
MĘŻCZYŹNI			
OGÓŁEM	2 550	100,0	53,7
do 4	7	0,3	47,1
5-10	684	26,8	50,9
11-20	1 016	39,8	53,9
21-30	661	25,9	54,8
31-40	78	3,1	56,4
41-50	54	2,1	61,9
51-60	20	0,8	59,2
61-70	10	0,4	60,1
71-80	13	0,5	62,7
81-90	3	0,1	45,7
91-100	4	0,2	63,8
KOBIETY			
OGÓŁEM	1 635	100,0	52,9
do 4	8	0,5	50,1
5-10	395	24,2	49,9
11-20	783	47,9	53,1
21-30	400	24,5	54,5
31-40	30	1,8	59,1
41-50	14	0,8	61,0
51-60	4	0,2	60,0
61-70	-	-	-
71-80	-	-	-
81-90	-	-	-
91-100	1	0,1	64,0

TABL. 35 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI I WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane sekcje gospodarki:			
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	100,0	18,4	22,9	22,6	11,3
do 4	100,0	-	66,7	-	16,7
5-10	100,0	29,6	16,5	16,6	12,9
11-20	100,0	15,4	22,5	27,2	10,6
21-30	100,0	11,6	25,2	25,3	6,4
31-40	100,0	26,4	31,9	4,2	15,3
41-50	100,0	22,0	48,8	-	4,9
51-60	100,0	26,3	47,4	-	-
61-70	100,0	20,0	40,0	-	20,0
71-80	100,0	14,3	57,1	-	14,3
81-90	100,0	-	50,0	-	-
91-100	100,0	-	50,0	-	25,0

TABL. 36 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG JEJGO WYSOKOŚCI ORAZ WYBRANYCH SEKCJI GOSPODARKI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane sekcje gospodarki:			
		górnictwo i kopalnictwo	przetwórstwo przemysłowe	edukacja	ochrona zdrowia i opieka społeczna
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
do 4	0,2	-	0,7	-	0,4
5-10	24,6	39,5	17,7	18,1	28,1
11-20	43,7	36,7	43,0	52,7	41,2
21-30	25,5	16,2	28,1	28,7	24,6
31-40	2,9	4,1	4,0	0,5	3,8
41-50	1,6	2,0	3,5	-	0,7
51-60	0,7	1,1	1,5	-	-
61-70	0,2	0,2	0,3	-	0,4
71-80	0,3	0,2	0,7	-	0,4
81-90	0,1	-	0,2	-	-
91-100	0,2	-	0,3	-	0,4
Przeciętny procent uszczerbku	19,7	17,8	22,4	19,5	19,4

TABL. 37 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH I WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane zawody:		
		specjaliści szkolnictwa	górnicy i robotnicy budowlani	robotnicy obróbki metali
OGÓŁEM	100,0	24,2	20,3	14,8
do 4	100,0	-	-	-
5-10	100,0	17,0	29,2	9,7
11-20	100,0	30,4	17,9	14,5
21-30	100,0	26,5	13,3	20,9
31-40	100,0	2,0	29,3	10,1
41-50	100,0	1,7	27,6	12,1
51-60	100,0	-	25,0	30,0
61-70	100,0	-	55,6	22,2
71-80	100,0	-	27,3	27,3
81-90	100,0	-	33,3	33,3
91-100	100,0	-	-	20,0

TABL. 38 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI USZCZERBKU I WYBRANYCH ZAWODÓW OSÓB POSZKODOWANYCH

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem	w tym wybrane zawody:		
		specjaliści szkolnictwa	górnicy i robotnicy budowlani	robotnicy obróbki metali
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
do 4	0,3	-	-	-
5-10	26,2	18,5	37,8	17,2
11-20	42,5	53,4	37,6	41,6
21-30	25,4	27,8	16,6	35,7
31-40	2,7	0,2	3,9	1,8
41-50	1,6	0,1	2,2	1,3
51-60	0,6	-	0,7	1,1
61-70	0,2	-	0,7	0,4
71-80	0,3	-	0,4	0,5
81-90	0,1	-	0,1	0,2
91-100	0,1	-	-	0,2
Przeciętny procent uszczerbku	19,7	16,5	18,4	21,9

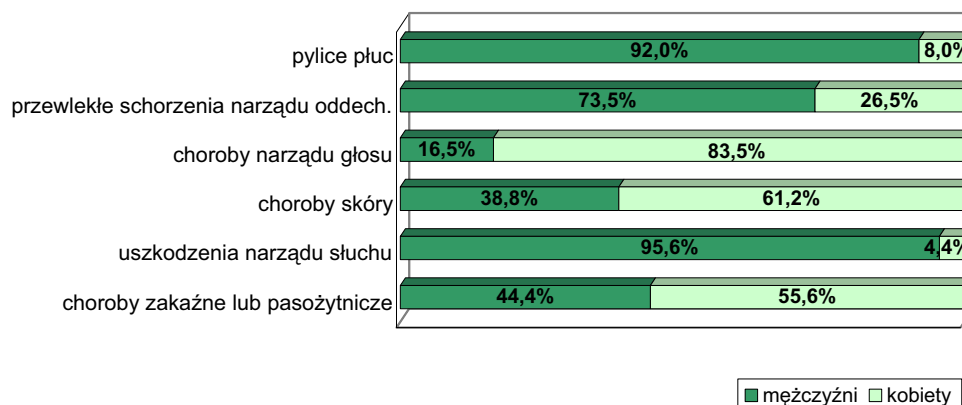
**TABL. 39 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU CHORÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG
NASTĘPSTW CHOROBOWYCH W LATACH 2002-2003**

Następstwa chorób zawodowych	Odsetek orzeczeń	
	2002	2003
OGÓŁEM	100,0	100,0
w tym:		
pylice płuc	15,0	21,6
przewlekłe schorzenia narządu oddechowego	5,1	6,0
choroby narządu głosu	32,3	29,3
choroby skóry	8,1	7,9
uszkodzenia narządu słuchu wskutek stałego narażenia na nadmierny hałas	13,6	11,2
choroby zakaźne lub pasożytnicze	13,3	8,1

TABL. 40 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG NASTĘPSTW CHOROBOWYCH ORAZ PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH

Następstwa chorób zawodowych	Odsetek orzeczeń		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
pylice płuc	21,6	34,6	4,1
przewlekłe schorzenia narządu oddechowego	6,0	7,7	3,7
choroby narządu głosu	29,3	8,4	57,4
choroby skóry	7,9	5,4	11,4
uszkodzenia narządu słuchu wskutek stałego narażenia na nadmierny hałas	11,2	18,7	1,2
choroby zakaźne lub pasożytnicze	8,1	6,2	10,5

Rys. 16 Struktura poszkodowanych w wyniku chorób zawodowych według płci osób badanych i następstw chorobowych

Rys.17 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw i wybranych rodzajów schorzeń

TABL. 41 PRZECIĘTNA WYSOKOŚĆ USZCZERBKU POWSTAŁEGO W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ WYBRANYCH NASTĘPSTW CHOROBYCH

Następstwa chorób zawodowych	Przeciętny procent uszczerbku		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	19,7	20,1	19,1
pylice płuc	18,6	18,3	21,4
przewlekłe schorzenia narządu oddechowego	21,6	22,6	19,0
choroby narządu głosu	19,5	19,7	19,5
choroby skóry	16,3	15,6	16,7
uszkodzenia narządu słuchu wskutek stałego narażenia na nadmierny hałas	20,0	20,0	20,3
choroby zakaźne lub pasożytnicze	17,5	16,3	18,5

ORZECZENIA USTALAJĄCE USZCZERBEK NA ZDROWIU W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. nr 199, poz. 1673 z 2002r.) choroby zawodowe są to choroby spowodowane działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy lub w związku ze sposobem wykonywania pracy. Są one określone w zawierającym 26 pozycji wykazie chorób zawodowych stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 30 lipca 2002r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz.U. nr 132, poz. 1115). Choroby nie objęte tym wykazem nie są uznawane za choroby zawodowe.

W 2003r. lekarze orzecznicy wydali 4,2 tys. orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w następstwie chorób zawodowych, tj. o 4,2% mniej niż w 2002 r. Uszczerbek z tego tytułu orzeczono u 95,0% osób badanych. W grupie tej przeważali mężczyźni, stanowiący 60,9% zbiorowości, ze średnim wiekiem 53,7 lat (w 2002r. stanowili oni 58,4% zbiorowości ze średnim wiekiem 52,5 lat).

Liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących w 2003r. w porównaniu z 2002r. spadła o 7% i wynosiła 40 orzeczeń. Najwięcej tych orzeczeń wydano mieszkańcom województw: śląskiego (87 orzeczeń), lubelskiego (74 orzeczenia) i świętokrzyskiego (58 orzeczeń), najmniej w województwach: mazowieckim (12 orzeczeń), łódzkim (19 orzeczeń) i podkarpackim (20 orzeczeń).

Przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku chorób zawodowych w 2003 r. wyniósł 19,7% i w porównaniu z rokiem 2002 r. był niższy o 2,7 punktu procentowego. Przy czym najwyższy przeciętny procent uszczerbku odnotowano w woj. zachodniopomorskim, tj. 24,8%, najniższy zaś w woj. podlaskim – 17,2%.

Wśród poszkodowanych najbardziej liczną grupę, tj. 43,0% badanej zbiorowości, stanowiły osoby, u których stopień uszczerbku z tytułu chorób zawodowych określony został w przedziale 11-20%.

Najczęściej choroby zawodowe powodowały uszczerbek na zdrowiu wśród osób zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym, którzy stanowili 22,9% badanych i edukacji –

22,6%. Przy czym przeciętny procent uszczerbku w tych sekcjach gospodarki wynosił odpowiednio 22,4% i 19,5%.

Największe ryzyko pogorszenia stanu zdrowia w następstwie chorób zawodowych występowało wśród specjalistów szkolnictwa, tj. 24,2%, górników i robotników budowlanych – 20,3% oraz robotników obróbki metali – 14,8%.

Do schorzeń najczęściej powodujących uszczerbek na zdrowiu wskutek choroby zawodowej należały: choroby narządu głosu – 29,3%, z czego w 83,5% przypadków poszkodowanymi były kobiety; pylice płuc – 21,6%, z czego w 92,0% przypadków poszkodowanymi byli mężczyźni oraz narządu słuchu – 11,2%, z czego w 95,6% przypadków poszkodowanymi byli mężczyźni.

Najwyższy przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu, tj. 21,6% orzekano w wyniku choroby zawodowej powstałej na skutek przewlekłych schorzeń narządu oddechowego.

SPIS TABLIC

str.

I. Orzeczenia powypadkowe ogółem		6
Tabl.1	Orzeczenia powypadkowe wydane w 2003r.	7
Tabl.2	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw	9
Tabl.3	Liczba orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu oraz przeciętny procent uszczerbku według województw	12
Tabl.4	Orzeczenia powypadkowe ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu według płci i wieku osób poszkodowanych	13
Tabl.5	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu według płci i średniego wieku osób poszkodowanych oraz wysokości tego uszczerbku.....	14
Tabl.6	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu według okoliczność powstania uszczerbku oraz jego wysokości	15
Tabl.7	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu według wybranych sekcji gospodarki i wysokości uszczerbku	16
Tabl.8	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu według jego wysokości i wybranych sekcji gospodarki	16
Tabl.9	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu według wybranych zawodów i płci osób poszkodowanych	17
Tabl.10	Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu według płci i wybranych zawodów osób poszkodowanych	18
Tabl.11	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu według rodzaju następstw chorobowych oraz płci osób poszkodowanych	19
Tabl.12	Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu według płci osób poszkodowanych oraz wybranych następstw chorobowych	20
Tabl.13	Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu według wybranych sekcji gospodark i wybranych następstw chorobowych	21
II. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy		24
Tabl.14	Orzeczenia wydane w 2003r. w związku z wypadkami przy pracy	25
Tabl.15	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących w latach 2002-2003	26
Tabl.16	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw	27

Tabl.17	Liczba orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy oraz przeciętny procent uszczerbku według województw	30
Tabl.18	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według płci i wieku osób poszkodowanych	31
Tabl.19	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według jego wysokości w latach 2002-2003.....	32
Tabl.20	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według płci i średniego wieku osób poszkodowanych oraz wysokości tego uszczerbku.....	33
Tabl.21	Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według wybranych sekcji gospodark i wysokości uszczerbku	34
Tabl.22	Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według jego wysokości i wybranych sekcji gospodarki	34
Tabl.23	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według wybranych zawodów osób poszkodowanych oraz wysokości uszczerbku	35
Tabl.24	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według jego wysokości i wybranych zawodów osób poszkodowanych	35
Tabl.25	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według następstw chorobowych w latach 2002-2003	36
Tabl.26	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy według następstw chorobowych oraz płci osób poszkodowanych	37
Tabl.27	Przeciętna wysokość uszczerbku powstałego w wyniku wypadków przy pracy według płci osób poszkodowanych oraz wybranych następstw chorobowych.....	39
III. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych		40
Tab.28	Orzeczenia wydane w 2003r. w związku z chorobami zawodowymi	41
Tab.29	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących w latach 2002-2003.....	42
Tab.30	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw	43
Tabl.31	Liczba orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych oraz przeciętny procent uszczerbku według województw	46
Tabl.32	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według płci i wieku osób poszkodowanych	47

Tabl.33	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według jego wysokości w latach 2002-2003.....	48
Tabl.34	Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według płci i średniego wieku osób poszkodowanych oraz wysokości tego uszczerbku	49
Tabl.35	Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według wybranych sekcji gospodarki i wysokości uszczerbku	50
Tabl.36	Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według jego wysokości oraz wybranych sekcji gospodarki	50
Tabl.37	Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według wybranych zawodów osób poszkodowanych i wysokości uszczerbku	51
Tabl.38	Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według wysokości uszczerbku i wybranych zawodów osób poszkodowanych	51
Tabl.39	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według następstw chorobowych w latach 2002-2003	52
Tabl.40	Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych według następstw chorobowych oraz płci osób poszkodowanych	53
Tabl.41	Przeciętna wysokość uszczerbku powstałego w wyniku chorób zawodowych według płci osób poszkodowanych oraz wybranych następstw chorobowych.....	55

SPIS RYSUNKÓW

	str.
I. Orzeczenia powypadkowe ogółem	6
Rys.1 Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu według okoliczności powstania uszczerbku oraz płci osób poszkodowanych.....	8
Rys.2 Struktura orzeczenia ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu według województw.....	10
Rys.3 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw.....	11
Rys.4 Struktura według wieku osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu.....	13
Rys.5 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu według wysokości uszczerbku i okoliczności jego powstania.....	15
II. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy	24
Rys.6 Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy.....	25
Rys.7 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw.....	28
Rys.8 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw.....	29
Rys.9 Struktura według wieku osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy.....	31
Rys.10 Struktura poszkodowanych w wyniku wypadków przy pracy według płci osób badanych i następstw chorobowych.....	37
Rys.11 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw i wybranych rodzajów urazów.....	38
III. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych	40
Rys.12 Struktura orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych.....	41
Rys.13 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw.....	44
Rys.14 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw.....	45
Rys.15 Struktura według wieku osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych.....	47
Rys.16 Struktura poszkodowanych w wyniku chorób zawodowych według płci osób badanych i następstw chorobowych.....	53
Rys.17 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw i wybranych rodzajów schorzeń.....	54